

EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ (EFRR)

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) je jedním z hlavních finančních nástrojů politiky soudržnosti EU. Jeho cílem je pomáhat při zmírňování rozdílů v úrovni rozvoje evropských regionů a snižovat zaostalost nejvíce znevýhodněných regionů. Zvláštní pozornost je věnována regionům, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou například nejsevernější regiony, které mají velmi nízkou hustotu osídlení, a ostrovní, přeshraniční a horské regiony.

PRÁVNÍ ZÁKLAD

Články 174 až 178 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006.

CÍLE

Podle článku 176 Smlouvy o fungování Evropské unie je úkolem EFRR pomáhat odstraňovat zásadní regionální rozdíly v Evropské unii. Toho fond dosahuje podporou:

- rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává,
- přeměny upadajících průmyslových regionů.

EFRR má na období 2014–2020 stanoveny dva hlavní cíle, a to:

- investice do růstu a pracovních míst se zaměřením na posílení trhu práce a regionálního hospodářství,
- Evropskou územní spolupráci – se zaměřením na posílení přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce v rámci Evropské unie.

Prostředky vyčleněné na první cíl budou přidělovány třem různým kategoriím regionů:

- více rozvinutým regionům, jejichž HDP na obyvatele přesahuje 90 % průměru EU,
- přechodovým regionům, jejichž HDP na obyvatele se pohybuje mezi 75 a 90 % průměru EU,
- méně rozvinutým regionům, jejichž HDP na obyvatele nedosahuje 75 % průměru EU.

EFRR rovněž podporuje udržitelný rozvoj měst. Alespoň 5 % prostředků EFRR pro každý členský stát musí být vyčleněno na integrovaná opatření zaměřená na udržitelný rozvoj měst, která budou zaměřena na problémy, s nimiž se městské oblasti potýkají, pokud jde o hospodářství, životní prostředí, klima, demografii a sociální výzvy.

Podrobnější informace o přidělování a dalším využití prostředků z EFRR jsou stanoveny v dohodách o partnerství. Jedná se o strategické dokumenty vypracované každým členským státem za pomoci regionálních a sociálních partnerů.

TEMATICKÉ ZAMĚŘENÍ

EFRR přispívá ke strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, a tudíž se musí zaměřit na priority, které jsou v této strategii stanoveny. Hlavními prioritami jsou:

- a. výzkum a inovace;
- b. informační a komunikační technologie;
- c. malé a střední podniky (MSP);
- d. podpora nízkouhlíkového hospodářství.

Míra zaměření na tyto priority se liší podle kategorie regionu, který podporu přijímá. Rozvinutější regiony musí přidělit nejméně 80 % svých prostředků z EFRR na nejméně dvě z těchto priorit a nejméně 20 % na podporu nízkouhlíkového hospodářství. Přechodové regiony musí přidělit nejméně 60 % svých prostředků z EFRR na nejméně dvě z těchto priorit a nejméně 15 % na podporu nízkouhlíkového hospodářství. Méně rozvinuté regiony musí přidělit nejméně 50 % svých prostředků z EFRR na nejméně dvě z těchto priorit a nejméně 12 % na podporu nízkouhlíkového hospodářství.

ROZPOČTOVÁ A FINANČNÍ PRAVIDLA

Během programového období 2014–2020 vynaloží EU na politiku soudržnosti více než 350 miliard EUR. To odpovídá 32,5 % souhrnného rozpočtu EU. Přibližně 199 miliard EUR je přiděleno na EFRR. Tato částka zahrnuje 10,2 miliardy EUR na Evropskou územní spolupráci (EÚS) a zvláštní přiděly ve výši 1,5 miliardy EUR pro nejvzdálenější a řídké osídlené regiony.

Míra spolufinancování, která je u projektů financovaných z prostředků EFRR vyžadována, se přizpůsobuje rozvoji daných regionů. V méně rozvinutých regionech (a nejvzdálenějších regionech) může EFRR pokrýt až 85 % nákladů na projekt. V přechodových regionech může tento podíl činit až 60 % nákladů na projekt a ve více rozvinutých regionech až 50 %.

NÁVRH POLITIKY SOUDRŽNOSTI EU NA OBDOBÍ PO ROCE 2020

V květnu 2018 předložila Evropská komise návrhy nařízení o politice soudržnosti EU po roce 2020. Patří sem:

- nařízení o EFRR a o Fondu soudržnosti,
- nařízení o zvláštních ustanoveních pro cíl Evropská územní spolupráce (Interreg).

Předložené návrhy zachovávají stávající dva cíle EFRR: Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.

Zachovávají také tematické zaměření na dvě hlavní priority: podporu inovací, digitální ekonomiky a malých a středních podniků poskytovanou prostřednictvím strategie pro inteligentní specializaci (CP 1); ekologičtější, nízkouhlíkové a oběhové hospodářství (CP 2). Evropská komise také navrhla seznam činností, které nemají být z EFRR podporovány, k nimž patří přímá podpora velkých podniků, letištní infrastruktury (mimo nejvzdálenější regiony) a některých provozů nakládání s odpady (např. skládky).

V červenci 2020 dosáhla Evropská rada dohody o dlouhodobém rozpočtu EU na období 2021–2027. Podle jejího postoje bude v programovém období 2021–2027 přiděleno na EFRR přibližně 200,36 miliard EUR (včetně 7,93 miliardy EUR na Evropskou územní spolupráci a zvláštních přidělů ve výši 1,93 miliardy EUR pro nejvzdálenější regiony).

Na uvedená nařízení se vztahuje řádný legislativní postup, na jehož základě má Evropský parlament rovnocenné postavení s Radou Evropské Unie. To znamená, že před koncem roku 2020 budou muset oba orgány dosáhnout dohody o budoucích pravidlech EFRR.

V březnu 2019 přijal Evropský parlament k návrhům Evropské komise postoj v prvním čtení.

ÚLOHA EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Současné postavení Evropského parlamentu, pokud jde o přípravu nových právních předpisů o Evropských strukturálních a investičních fondech, je na téže úrovni jako postavení Rady Evropské Unie. Na nařízení o EFRR na období 2014–2020 se vztahoval řádný legislativní postup, podle něhož má Parlament plné právo navrhnout změny. Při jednáních o politice soudržnosti EU na období 2014–2020 se Evropskému parlamentu podařilo zajistit flexibilnější uplatňování pravidel pro tematické zaměření a investiční priority. Dále Parlament posílil podporu z EFRR poskytovanou městům a integrovaným městským politikám.

Marek Kołodziejcki
08/2020

